

MULTICULTURALISM EUROPEAN

Nicoleta AȘTEFĂNOAIE¹

nicoletastefanoaie@yahoo.com

ABSTRACT: The quality of education is given by an innovative change-over, always in the search of a diversification of the school functions with the purpose of its development as a centre of resources for students and parents, as well as for other members of the community. The rhythm and the dynamism of the development can emanate from education, because it has the strength and means to educate and instruct mobile and active generations, well-gifted intellectually, capable of getting beyond a renitent social background, where one can still notice sometimes exacerbated prejudice and discrimination.

School is a space for diversity, where children from different social-cultural background come together, having different ethnos and even different religions. Certain situations involving discrimination are not only unfair, but also immoral and they should not exist in a society which intends to ensure equal rights and chances for all its members.

KEYWORDS: European multiculturalism, innovation, rights, discrimination, changes.

Calitatea educației este dată de o transformare inovatoare, căutându-se în permanență o diversificare a funcțiilor școlii în scopul dezvoltării acesteia ca centru de resurse pentru elevi și părinți, dar și pentru ceilalți membri ai comunității. Ritmul și dinamismul dezvoltării poate izvorî din educație, aceasta având mijloacele și forța de a instrui și educa generații mobile și active, bine înzestrate din punct de vedere intelectual, capabile să depășească inerția unui mediu social refractar, în care se resimt încă note accentuate de prejudecată și discriminare.

Dimensiunea europeană a educației este reflectarea unei realități care exercită presiuni, determinându-ne să întreprindem măsuri pentru a-i sprijini pe tineri.

Proiectele Școlare Comenius au ca scop îmbunătățirea calității și consolidarea dimensiunii europene în educație, încurajarea învățării limbilor străine și a cooperării transnaționale între școli, promovarea conștiinței

¹ Profesor, Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, Comănești, județul Bacău

interculturale și a inovației în ceea ce privește metodele pedagogice și tehnicile informaționale. Aceste proiecte sunt promovate și susținute financiar de către Comisia Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, se derulează în învățământul preuniversitar și implică un număr mare de persoane: elevi, părinți, toate categoriile de personal didactic, precum și comunitatea locală, asociații non guvernamentale ș.a.

În unele școli se derulează proiecte școlare Comenius, proiecte de parteneriat între mai multe școli europene aflate în puncte geografice îndepărtate și la nivele de dezvoltare socioeconomică diferită: Germania, Austria, Polonia, Turcia, Ungaria, Italia, Islanda, Suedia și România .

Scopul principal al colaborării în cadrul acestor proiecte este introducerea dimensiunii europene și promovarea multiculturalismului, iar obiectivele generale vizează: îmbunătățirea calității învățământului prin realizarea unor schimburi de experiență și bune practici cu profesori și elevi din instituții similare din străinătate, formarea și dezvoltarea unui spirit de respect față de valorile europene prin încurajarea toleranței și a dialogului intercultural, implicarea activă a partenerilor sociali la viața școlară prin stabilirea unor relații de parteneriat cu părinții elevilor și cu comunitatea locală.

Antrenarea elevilor la activități de anvergură internațională duce la înțelegerea existenței și valorizarea pluriculturii, oferindu-le șanse de afirmare la nivel european. Creșterea prestigiului școlii vine ca o consecință, imaginea acesteia fiind promovată atât la nivel național, cât și internațional, îmbunătățindu-se astfel, pe de-o parte, relațiile cu organismele instituționale și cu autoritățile publice locale, pe de alta parte, atrăgând atenția comunității locale asupra unor rezultate meritorii obținute de elevii îndrumați de un corp didactic de excepție.

Proiectele se derulează, de regulă, pe parcursul a trei ani școlari, parteneriatul evoluând și funcționând ca un sistem deschis, orientându-se întregul efort asupra elevilor, ei constituind rațiunea și centrul de interes al proiectului educațional.

Activitățile desfășurate în cadrul acestor proiecte își propun să dezvolte conștiința copiilor cu privire la natură și mediu, într-o Europă cu intenții declarate de globalizare a acțiunilor de protecție a mediului înconjurător .

Activitățile propuse duc la transmiterea de informații cu caracter interdisciplinar cu privire la elemente de geografie locală și europeană, ecosisteme ale unor regiuni, biodiversitatea specifică zonelor în care se află

școlile țărilor implicate în proiect, elevii având prilejul să înțeleagă într-un mod atractiv problematica încălzirii globale și pericolele care decurg din aceasta, formându-și deprinderile unui comportament ecologic responsabil, concretizat în activități de durată care ar putea deveni un exemplu pentru comunitatea în care sunt integrați. Organizarea riguroasă a tuturor demersurilor în colaborare cu partenerii din străinătate și unele rezultate vizibile și imediate ale acțiunilor propunătorilor de proiecte sporesc entuziasmul și creează, pe de-o parte, premisele dezvoltării creativității și a imaginației elevilor prin găsierea de soluții la probleme legate de mediul înconjurător, care este în permanență amenințat de descoperirile civilizației, iar pe de altă parte, oferă o viziune comparativă între măsurile de protecție și gradul lor de implementare în diferite țări europene.

Participarea la aceste activități presupune, pe lângă dorința de implicare și abilități de utilizare a computerului, și un bagaj minimal de cunoaștere a limbii engleze, acest lucru impunând un proces constant de perfecționare a abilităților lingvistice ale elevilor și ale dascălilor. Aceasta constituie o rezultată extrem de importantă a parteneriatelor, știut fiind faptul că, într-o societate multilingvă, învățarea limbilor străine deschide numeroase oportunități către o carieră mai bună, șansa de a lucra sau studia în altă țară sau pur și simplu plăcerea de a descoperi noi orizonturi.

Dintre cele mai sugestive activități la care elevii pot participa în decursul unui an școlar, se pot aminti: Conferința Comenius, eveniment la care pot participa pe lângă un număr mare de elevi, părinți, profesori – și invitați din țările partenere; realizarea unor cărți de colorat; organizarea unor drumeții cu scopul de a studia diferite ecosisteme și culegerea de informații pentru realizarea unui CD și a unui portofoliu; lecții și jocuri interactive AEL; organizarea unor competiții practic aplicative; participarea elevilor la concursuri cu tematica integrării României în UE; prezentarea unor serbări, a tradițiilor și obiceiurilor naționale specifice; conceperea și realizarea Revistei Comenius și multe altele.

Tehnologia informațională poate fi utilizată în toate etapele derulării proiectului, cadrele didactice și elevii folosind computerul pentru a stoca, organiza, procesa, prezenta și comunica informații referitoare la stadiul realizării temelor comune stabilite. Camera foto digitală, videoproiectorul, aparatul de filmat, CD-player-ul devin mijloace folosite cu lejeritate și în mod frecvent, elevii fiind încurajați să își dezvolte abilități legate de modul de exploatare a noilor descoperiri tehnologice.

Un alt aspect important al implicării aplicanților pentru aceste proiecte este participarea coordonatorului și a unor membri din echipa de proiect la reuniunile internaționale bianuale, demers ce stă la baza continuării cu succes a proiectului, fiind modalitatea cea mai potrivită de a adânci relațiile de colaborare, de a stabili scopul, temele impuse de continuarea proiectului și de atingere a obiectivelor. Deplasarea profesorilor români la mobilitățile internaționale reprezintă un prilej de formare a unui orizont multicultural, dar și o ocazie de dezvoltare profesională, aceștia intrând în contact nemijlocit cu elevi și profesori care studiază și lucrează în sisteme de învățământ de succes, care au contribuit la ridicarea standardului social în țările dezvoltate.

Ceea ce aduce o încununare a efortului și o reală satisfacție a celor care lucrează cu entuziasm la proiect sunt produsele finale realizate în parteneriat european: – o revistă în paginile căreia sunt prezentate școlile partenere și descrieri ale unor etape din activitățile comune desfășurate de elevii țărilor implicate în proiecte, - un CD multimedia, – un album de autocolante, dar și portofolii și CD-uri cu poze care surprind entuziasmul muncii în echipă.

Tematica generoasă a proiectelor duce la realizarea unor produse finale de calitate, având o aplicabilitate internațională, fiind capabile să suscite interesele educaționale ale elevilor, dezvoltându-le inițiativa și creând premisele formării unei personalități lipsite de complexe sociale, cu o atitudine de respect față de valorile europene.

Pentru evaluarea gradului de implementare și pentru a evidenția eficacitatea demersurilor aplicanților, pot fi folosite o varietate mare de metode. De la chestionare aplicate elevilor, la discuții cu colegii pentru a împărtăși experiențe și impresii referitoare la utilitatea produselor finale realizate. Portofoliul elevilor reprezintă un instrument de evaluare complex, care îi determină să se implice activ, în etapa de evaluare aplicanții fiind interesați să observe schimbările comportamentale și atitudinea elevilor. Ei sunt motivați, dobândesc respectul celorlalți și își sporesc implicit încrederea și stima de sine. Părinții copiilor sunt mulțumiți în special de faptul că aceste proiecte încurajează studiul limbii engleze și sunt încântați că multe teme ale proiectelor promovează toleranța.

Succesul obținut de aceste proiecte se datorează într-o măsură semnificativă și acțiunilor de conștientizare publică, diseminarea activităților fiind popularizată cu sprijinul mijloacelor de comunicare locală, națională

și internațională, publicând articole și imagini ilustrative referitoare la proiect, dar și prin intermediul site-urilor de social media. Acțiunea de propagare poate continua și pe alte căi, fiind complexă și constantă, prezentându-se informări și cu ocazia unor întâlniri cu părinții elevilor, în consiliile profesionale, la întrunirile comisiilor metodice, a cercurilor pedagogice și cu ocazia participării la competiții și concursuri școlare. Se pot purta discuții despre etapele parcurse de la depunerea aplicației, până la obținerea sprijinului financiar de la Comisia Europeană prin ANPCDEFP și se fac aprecieri pozitive în legătură cu beneficiul adus demersului educațional de o abordare modernă, crosscurriculară, strategie care dă șansa obținerii unor rezultate remarcabile.

Comunitatea locală poate premia rezultatele obținute și, de asemenea, se poate implica în aprecierea publică a efortului de introducere a dimensiunii europene în școală prin implicarea în aceste proiecte, vazându-le ca un câștig atât pentru elevi, cât și pentru comunitatea locală, elevii de azi – viitorii cetățeni ai orașului – vor fi capabili să-și valorifice experiența de viață acumulată în calitate de participanți la acest proiecte.

Școala este un spațiu al diversității, reunind copii care provin din grupuri socio-culturale diferite, etnii diferite, chiar religii diferite. Numeroase statistici semnaleză că diferențele existente între elevi constituie uneori sursa unor atitudini intolerante, discriminatorii, a unor situații de marginalizare, excludere, de încălcare a drepturilor omului și ale copilului. Copiii rromi, copiii cu probleme de sănătate, cei care provin din familii sărace sunt adeseori jigniți, ignorați, marginalizați, agresați, cuprinși în clase separate etc. Cei care îi tratează astfel sunt, în egală măsură elevi, părinți, cadre didactice. Pentru a preveni și combate astfel de tratamente, ar fi oportună derularea unor proiecte educaționale cum ar fi „Educația multiculturală în școală”, menite să îi invete pe tineri să „trăiască unii cu alții” în deplină armonie și echitate socială, să aprecieze și să valorizeze diferențele care există între ei.

Astfel de situații nu sunt corecte, drepte, morale. Ele nu ar trebui să existe într-o societate care se cuvine să asigure drepturi și șanse egale tuturor membrilor ei.

Obiectivele specifice unui astfel de proiect își propun:

– dezvoltarea la elevi și la cadrele didactice a abilităților de a proiecta și a realiza în echipă activitățile din cadrul proiectului de multiculturalism cu impact în școală și comunitate;

- asigurarea accesului tuturor elevilor la tehnologia modernă de comunicare și de calcul;
- creșterea ofertei de activități extra-școlare și a ofertei de petrecere a timpului liber;
- cunoașterea istoriei și obiceiurilor locale;
- să identifice stereotipuri și prejudecăți legate de apartenența la altă cultură;
- să-l accepte pe celălalt ca fiind „altul”;
- să-și formeze deprinderi legate de viață într-o societate multiculturală;
- să-și dezvolte deprinderea de a face alegeri.

Bibliografie:

- [1] Ciolan, Lucia, *Pași către școala interculturală*, Editura Corint, București, 2000;
- [2] Ionescu, Mihaela, *Managementul clasei. Un pas mai departe. Învățarea bazată pe proiect*, Editura Humanitas Educațional, București, 2003;
- [3] Rădulescu, Eleonora, *Educație pentru succes*, Editura Oscar Print, București, 1997.